

OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

1. OPĆE INFORMACIJE

1.1.	Stručni nositelj:	Ministarstvo demografije i useljeništva	
1.2.	Naziv propisa:	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona	
1.3.	Program rada Vlade Republike Hrvatske, akt strateškog planiranja ili reformska mjera:	Da/Ne: Da	Naziv akta: Program Vlade Republike Hrvatske 2024.-2028. Opis mjere: U skladu s Programom Vlade RH, Prioritet 2. VITALNA HRVATSKA, pod 2.1. Osnajivanje obitelji i podrška mladima predviđene su mjere podizanja novčanih potpora iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora i to: udvostručenje jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete, povećanje novčane naknade za korištenje prava na roditeljski dopust zaposlenih i samozaposlenih roditelja te povećanje naknade za nezaposlene korisnike i korisnike izvan sustava rada (nezaposlene majke). Isto tako, predviđena je mjera udvostručenja trajanja plaćenog očinskog dopusta na 20, odnosno 30 radnih dana.
1.4.	Plan usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije	Da/Ne: Ne	Naziv pravne stečevine:

2. UTVRĐIVANJE PROBLEMA

2.1.	Važećim Zakonom o roditeljnim i roditeljskim potporama učinjen je značajan iskorak u cilju povećanja materijalnih prava pojedinih skupina zaposlenih i samozaposlenih roditelja sa tadašnjih 70% proračunske osnovice na 125% proračunske osnovice: novčana naknada roditeljima djeteta s težim smetnjama u razvoju za vrijeme korištenja prava na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života; novčana naknada za vrijeme prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta do 3. godine života djeteta; novčane naknade roditelja koji koriste roditeljski dopust u

	trajanju od 30 mjeseci, za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete; naknada plaće u slučajevima u kojima roditelj ne ispunjava zakonom propisani uvjet staža osiguranja i drugo. Međutim, unatoč poduzetim zakonodavnim aktivnostima u prethodnom razdoblju kojima su se višekratno povećavale novčane potpore, potrebno je zakonskim promjenama na sveobuhvatan način urediti i povećati visine novčanih potpora svih skupina korisnika u cilju dodatnog jačanja standarda i kvalitete života obitelji s djecom, a uslijed povećanja životnih troškova potaknutih roditeljstvom. I nadalje je jedan od prioriteta veće uključivanje roditelja u korištenje roditeljskog dopusta te ravnopravna raspodjela skrbi o djeci u najranijoj dobi od strane oba roditelja, s naglaskom na jače uključivanje očeva, a posebice imajući u vidu da su neki od razloga nedovoljnog korištenja ovog prava nedovoljno visoke naknade plaće. Dostupnost ovih potpora u dovoljno izdašnim iznosima trebala bi potaknuti zaposlene roditelje na lakše odlučivanje potencijalnih roditelja na zasnivanje i proširivanje obitelji, polazeći od toga da korištenje dopusta često rezultira gubitkom jednog dijela dohotka za obitelj i da će roditelji koristiti pravo na roditeljski dopust samo ako je primjereno plaćen. Radi većeg uključivanja očeva u skrb o djeci u najranijoj dobi kroz korištenje prava na očinski i roditeljski dopust, ocjenjuje se potrebnim osigurati zakonske pretpostavke kojima će se produžiti odnosno udvostručiti trajanje očinskog dopusta te dopusta drugog posvojitelja. Uz navedeno, ocijenjena je potreba povećanja jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete na način da se visina ove potpore udvostruči. Istovremeno, potrebno je povećati i druge naknade, posebice za roditelje djece s teškoćama u razvoju koji se suočavaju s brojnim izazovima, odnosno djece kojima je potrebna pojačana njega do određenih godina njihova života, ali i na roditelje koji skrbe o više djece jer su izloženiji izazovima financijske prirode te onima vezanim uz organizaciju vremena, obavljanja odgojne uloge, zdravstvene i drugih oblika skrbi o djetetu. U skladu s povećanjem visine novčanih naknada za zaposlene i samozaposlene roditelje, istovremeno je potrebno urediti visine novčanih potpora drugih skupina korisnika, prvenstveno roditelja koji ostvaruje drugi dohodak, roditelja poljoprivrednika i nezaposlenog roditelja te roditelja izvan sustava rada.
2.2.	Izvor podataka: - Zakon o roditeljskim i roditeljskim potporama („Narodne novine“ br. 152/22) - Direktiva (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU (SL L 188, 12. 7. 2019.).

3. UTVRĐIVANJE POSEBNOG CILJA

3.1.	Opis posebnog cilja Cilj je osnaživanje obitelji kroz podizanje novčanih potpora iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora radi unapređenja materijalnog položaja obitelji s novorođenom djecom te poticanja zaposlenih roditelja na lakše odlučivanje o zasnivanju i proširivanju obitelji. Isto tako, cilj je i veće uključivanje roditelja u korištenje prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora, s naglaskom na ravnopravniju raspodjelu skrbi o djeci u najranijoj dobi od strane oba roditelja.
3.2.	Opis svrhe propisa Konačnim prijedlogom zakona mijenjaju se odredbe važećeg Zakona koje se odnose na povećanje novčanih naknada svih skupina korisnika: Predloženim rješenjem udvostručuje se visina jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete za sve skupine korisnika sa sadašnjih 309,01 na 618,02 eura. Prema predloženom rješenju propisuje se da na novčane potpore svih skupina korisnika ne mogu iznositi manje od 114% proračunske osnovice (503,24 eura) umjesto ranijih 70% proračunske osnovice (309,01 eura). Konačnim prijedlogom zakona predviđa se nastavak provedbe mjera kojim će se kategorijama zaposlenih i samozaposlenih roditelja omogućiti viši iznosi naknada kako im se ne bi narušavali standard i kvaliteta života uslijed pojedinih dopusta i povećanja troškova potaknutih roditeljstvom. Zakonskim promjenama obuhvaćene su i mjere u cilju poboljšanja kvalitete života djece s teškoćama u razvoju odnosno djece kojima je potrebna pojačana njega do određenih godina njihova života kako bi se pridonijelo primjerenom životnom standardu i boljoj socijalnoj zaštiti ove skupine korisnika te zadovoljavanju potreba roditelja i djece za stalnom i odgovarajućom njegom i brigom. Prema predloženom rješenju povećava se iznos novčane potpore za zaposlene i samozaposlene korisnike za vrijeme korištenja: - prava na roditeljski dopust za prvih šest mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih osam mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja te u slučaju smrti djeteta, na način da ne naknada ne može iznositi više od 680% proračunske osnovice (3.001,79 eura) mjesečno čime se maksimalni iznos naknade plaće povećava sa 225,5% proračunske osnovice (995,45 eura) te se na istovjetan način propisuje i naknada za dopust za slučaj smrti djeteta - prava na roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena koje se koristi u polovici punog radno vremena u dvostrukom trajanju neiskorištenog roditeljskog dopusta za prvo i drugo rođeno dijete sa 110% proračunske osnovice (485,58 eura) na 220% proračunske osnovice mjesečno (971,17 eura) - prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta sa 125% proračunske osnovice mjesečno (551,80 eura) na 159% proračunske osnovice (701,89 eura) - u slučajevima u kojima zaposleni ili samozaposleni roditelj ne ispunjava zakonom propisani uvjet staža osiguranja (prethodno osiguranje) sa 125 % proračunske osnovice mjesečno (551,80 eura) na 159% proračunske osnovice mjesečno (701,89 eura)

- za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust ili roditeljski dopust ili rada s polovicom punog radnog vremena ili dopusta za slučaj smrti djeteta osobe na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa; roditelja njegovatelja i osobe koja pruža njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata koji po toj osnovi imaju priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja) sa ranijih 125% proračunske osnovice mjesečno (551,80 eura) na 159 % proračunske osnovice (701,89 eura).
- pravo na roditeljski dopust u trajanju od 30 mjeseci, za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete (u preostalom dijelu roditeljskog dopusta nakon proteka prvih 6, odnosno 8 mjeseci roditeljskog dopusta) te u slučaju smrti djeteta sa ranijih 125,5% proračunske osnovice (551,80 eura) na 182% proračunske osnovice mjesečno (803,42 eura)
- prava na roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena koje se koristi u dvostrukom trajanju neiskorištenog roditeljskog dopusta za rođene blizance, treće i svako sljedeće dijete sa ranijih 110% proračunske osnovice mjesečno (485,58 eura) na 136% proračunske osnovice mjesečno (600,36 eura)
- prava na dopust za njegu djeteta s teškoćama u razvoju do navršene 8. godine djetetova života sa 125 % proračunske osnovice mjesečno (551,80 eura) na 182 proračunske osnovice (803,42 eura)
- prava propisanih Zakonom na način da novčane naknade ne mogu iznositi manje od 159 % proračunske osnovice (701,89 eura) umjesto 70% proračunske osnovice (309,01 eura) pod uvjetom da radi u punom radnom vremenu.

Prema predloženom rješenju povećava se iznos novčane potpore sa 70% proračunske osnovice (309.01 eura) na 114% proračunske osnovice (503,24 eura) za korisnike:

- prava na roditeljski dopust (do navršenih šest mjeseci života djeteta) i roditeljsku poštedu od rada (do navršene prve godine života djeteta za prvo i drugo rođeno dijete te do treće godine života djeteta za blizance, treće i svako sljedeće dijete) korisnika koji ostvaruje drugi dohodak, roditelja poljoprivrednika i nezaposlenog roditelja te se istovjetan način propisuje i naknada za slučaj smrti djeteta
- prava na roditeljski dopust (do navršenih šest mjeseci života djeteta) i roditeljsku brigu o novorođenom djetetu (do navršene prve godine života djeteta za prvo i drugo rođeno dijete te do treće godine života djeteta za blizance, treće i svako sljedeće dijete) korisnika izvan sustava rada te se istovjetan način propisuje i naknada za slučaj smrti djeteta
- na istovjetan način se propisuje i naknada za posvojitelje za korištenje prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu.

Istovremeno, produžuje se vremensko trajanje prava na očinski dopust i dopusta drugog posvojitelja na način:

- umjesto sadašnjih 10 radnih dana za jedno dijete propisuje se 20 radnih dana odnosno umjesto 15 radnih dana u slučaju rođenja blizanaca, trojki ili istovremenog rođenja više djece propisuje se 30 radnih dana
- umjesto sadašnjih deset radnih dana u slučaju posvojenja jednog djeteta propisuje se 20 radnih dana odnosno umjesto 15 radnih dana u slučaju posvojenja blizanaca ili istodobnog posvojenja dvoje ili više djece ili djeteta

	koje posvojenjem postaje treće ili svako sljedeće dijete u obitelji ili posvojenja djeteta s teškoćama u razvoju propisuje se 30 radnih dana. Zakonskim prijedlozima jasnije i kvalitetnije se normativno uređuju pojedina prava, podrobnije se uređuje pravo na udomiteljski dopust te uvode zakonska rješenja koja će pridonijeti pravilnoj i dosljednoj primjeni prava iz sustava roditeljskog i roditeljskog dopusta od strane HZZO-a kao provedbenog tijela.
3.3.	Razmotrena druga moguća normativna i nenormativna rješenja
	S obzirom da se radi o sadržaju koji se uređuje zakonom, nenormativna rješenja nisu primjenjiva. Optimalno normativno rješenje je normativno rješenje, odnosno izmjene i dopune važećeg Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama.
3.4.	Izvor podataka: -

4. UTVRĐIVANJE UČINAKA I ADRESATA

4.1.	Cilj je povećanje materijalnih prava i poboljšanje statusa svih skupina korisnika (sadašnjih i budućih) iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora (zaposlenih i samozaposlenih, nezaposlenih, izvan sustava rada i drugih).	
4.1.1.	Učinci na gospodarstvo:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na gospodarstvo.	Nisu utvrđeni adresati
4.1.2.	Učinci na održivi razvoj:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na održivi razvoj.	Nisu utvrđeni adresati.
4.1.3.	Učinci na socijalnu skrb:	Adresati:
	Demografski razvitak koji uključuje poticanje nataliteta putem financijskih poticaja, dinamičan i fleksibilan pristup roditeljima u organizaciji privatnog i poslovnog života	Korisnici prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora (obitelji s djecom) uključujući i skupine s posebnim interesima i potrebama
	Zaštite skupina s posebnim interesima i potrebama	
4.1.4.	Učinci na zaštitu ljudskih prava:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na zaštitu ljudskih prava	Nisu utvrđeni adresati
4.1.5.	Učinci na druga područja:	Adresati:
	Nisu utvrđeni učinci na druga područja.	Nisu utvrđeni adresati.

5. ANALIZA UTVRĐENIH UČINAKA I ADRESATA

5.1.	Analiza učinaka i adresata u području gospodarstva:
	Nisu utvrđeni učinci niti adresati u području održivog razvoja.
5.2.	Analiza učinaka i adresata u području održivog razvoja:
	Nisu utvrđeni učinci niti adresati u području održivog razvoja.

5.3.	Analiza učinaka i adresata u području socijalne skrbi:
	Donošenjem Zakona očekuje se pozitivan učinak u odnosu na sve korisnike prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora, obzirom da se istim povećavaju visine novčanih potpora za vrijeme korištenja pojedinih prava. Povećanje novčanih naknada zaposlenih roditelja važno je kako bi se omogućila ravnomjernija podjela prava skrbi između oba roditelja, što može imati višestruke koristi za roditelje i položaj majki na tržištu rada, ali i novorođeno dijete. Dostupnost ovih potpora u dovoljno izdašnim iznosima trebala bi potaknuti zaposlene roditelje na lakše odlučivanje potencijalnih roditelja na zasnivanje i proširivanje obitelji, polazeći od toga da korištenje dopusta često rezultira gubitkom jednog dijela dohotka za obitelj i da će roditelji koristiti pravo na roditeljski dopust samo ako je primjereno plaćen. Produženje vremenskog trajanja prava na očinski dopust, povećanje visine novčanih potpora za vrijeme korištenja prava na roditeljske potpore kao i prava na rad s polovicom punog radnog vremena odnosno drugih fleksibilnih oblika korištenja prava, pridonosi većem uključivanju i motiviranju oba roditelja na korištenje dopusta. Navedena zakonska rješenja pozitivno utječu na ravnotežu privatnog i poslovnog života kao i na ravnopravnu raspodjelu skrbi o djecu u najranijoj dobi od strane oba roditelja, a posebice na jače uključivanje očeva na sudjelovanje u ranom odgoju djece. Povećanje novčanih potpora za vrijeme korištenja prava na dopust roditelja djece s teškoćama u razvoju pridonijet će boljoj socijalnoj zaštiti ove skupine korisnika te zadovoljavanju potreba roditelja i djece za stalnom i odgovarajućom njegom i brigom.
5.4.	Analiza učinaka i adresata u području zaštite ljudskih prava:
	Nisu utvrđeni učinci niti adresati u području zaštite ljudskih prava.
5.5.	Analiza učinaka i adresata u drugim područjima:
	Nisu utvrđeni učinci niti adresati u drugim područjima.
5.6.	Izvor podataka:
	-

6. SAVJETOVANJE I KONZULTACIJE

6.1.	Savjetovanje s javnošću provedeno je putem portala e-savjetovanja u razdoblju od 27. prosinca 2024. do 11. siječnja 2025. godine. U tijeku trajanja javnog savjetovanja na Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama i Obrazac iskaza o procjeni učinaka propisa zaprimljeno je ukupno 28 komentara građana i zainteresirane javnosti. Od svih zaprimljenih komentara, nakon detaljnog razmatranja iznesenih primjedbi prihvaćena su 4 komentara, 2 su primljena na znanje, a 22 komentara nisu prihvaćena.
6.2.	Konzultacije: Na sjednici Vijeća za demografsku revitalizaciju održanoj dana 13. prosinca 2024. predstavljene su mjere unaprjeđenja sustava podrške roditeljstvu kroz izmjene i dopune

	Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama s predviđenim stupanjem na snagu 1. ožujka 2025 i to: povećanje naknade za korištenje roditeljskog dopusta za zaposlene i samozaposlene roditelje, povećanje naknada za druge korisnika prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora, povećanje jednokratne novčane naknade za novorođeno dijete, produljenje trajanja očinskog dopusta i drugo. Tijekom trajanja javnog savjetovanja, Obrazac iskaza dostavljen je na mišljenje Uredu za zakonodavstvo i nadležnim tijelima državne uprave.

7. ZAKLJUČAK

	Pozitivni učinci: - 7.1. Osigurat će se pretpostavke kojima će se povećati visine novčanih potpora svih kategorija korisnika prava iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora (zaposlenih i samozaposlenih, nezaposlenih, izvan sustava rada i dr.) što će pridonijeti povećanju životnog standarda obitelji s djecom te zadovoljavanju potreba roditelja i djece za stalnom i odgovarajućom njegovom i brigom.	Negativni učinci - Ne očekuju se negativni učinci
	Zaključak o učincima koji će proisteći iz provedbe: 7.2. Osnaživanje financijskih potpora iz sustava roditeljskih i roditeljskih potpora pridonijet će većem pozitivnom učinku na ukupna pronatalitetna kretanja kao i učinku u odnosu na socijalnu sigurnost obitelji s djecom.	

8. PRILOZI

8.1	Dokumenti u prilogu: -

9. OVJERA ČELNIKA STRUČNOG NOSITELJA

Potpis: Ivan Šipić, ministar <i>I. Šipić</i> Datum: 14. siječnja 2025.	